

Un Tomb

Masquefa - Abril

CONEIX LA NOSTRA HISTÒRIA

MASQUEFA I LA FIL-LOXERA (1880-1890)

Durant el segle XIX, Masquefa va ser un poble dedicat a la vinya i en menor part al cultiu de l'olivera i als cereals ,bàsicament al blat, l'augment de la riquesa que proporcionava el conreeu de la vinya, afavorí també l'augment de la població. L'any 1830 hi havia a Masquefa 874 habitants, en 40 anys, la població s'aconseguia doblar. L'any 1862 es va arribar a la seva culminació productiva i es converteix en el municipi que tenia una major proporció de terres dedicades a la vinya de tots els de la comarca de l'Anoia. Això juntament amb els contractes a rabassa morta varen propiciar l'aparició de tot un ventall de noves masies al terme municipal.

Masquefa entrarà en la dècada dels anys 1880 amb una població al voltant dels 1275 habitants, l'augment de la riquesa feia augmentar també la població, l'any 1887 arribarà al cens de població més alt del S XIX, 1417 habitants, repartits entre un total de 240 cases, 22 al barri de la Beguda Alta i 18 masies

Entre 1880-1890, Masquefa assolirà el màxim esplendor econòmic del S.XIX, l'any 1881, s'establí amb un total de 30.018 hectòlitres, el màxim de producció de vi.

La causa d'aquest esplendor en bona part era degut a l'aparició a França a la dècada dels anys 60 d'una terrible plaga anomenada fil·loxera que destrossava les vinyes franceses.

En una economia que es basava en la comercialització i l'exportació del vi , la crisi del país veí va tenir un efecte positiu en el camp català, el dèficit vitivinícola francès va propiciar una reducció dels aranzels que protegien els vins francesos facilitant la penetració del vi català.

Des de l'Ajuntament de Masquefa d'aleshores es veia així la situació: “ ...Cuando los productores y comerciantes franceses por efecto de las malas cosechas y enfermedades que asolaban sus viñas, solicitaron los caldos y mostos españoles, adquiriendo con tal motivo fabulosos precios, se abandonó en este termino todo cultivo ajeno a la producción vitícola, así es que aprovechando las favorables condiciones del suelo plantaronse cepas en todas partes”

Però la fil·loxera no tenia fronteres i va arribar a Catalunya l'any 1878 i es va estendre a tot el territori català fins l'any 1895.

La plaga es va manifestar per primera vegada en les vinyes de Masquefa pel juny de 1888, pocs mesos després que l'insecte travessés el riu Llobregat, ja que a l'octubre de 1887 ja s'havia manifestat a Gelida i a Sant Sadurní d'Anoia.

Entre 1889 i 1890 comença a matar els ceps de Masquefa, l'eufòria produïda per la crisi de la plaga a França i l'abandonament d'altres cultius alternatius varen ocasionar la ruïna total de molts pagesos de Masquefa, la replantació de les vinyes mortes per ceps d'origen americà, resistent a la plaga, es feia lentament i ocasionava grans despeses.

Com a resultat, molta gent va emigrar de Masquefa en busca d'altres formes de subsistència i els 1417 habitants de 1887 es reduïren en 10 anys a només 804 veïns, la qual cosa situava Masquefa al capdavant de la davallada demogràfica més gran de la comarca amb unes pèrdues del 43% de la població total, el cens demogràfic de Masquefa no es va recuperar fins la dècada dels anys 70 del S XX.

Amb tot una de les pitjors conseqüències fou el desnonament de molts pagesos amb contractes de rabassa morta de les seves terres, en morir-se els ceps els propietaris aprofitaren l'ocasió per donar per acabats els antics contractes i fer-ne de nous de

menor durada.
Xavier Pérez Fornés

Bibliografia:

Santacana, C: “ Historia de Piera”. Pagès Editors. 1999

Termens i Graells, M: “ Historia de l’Anoia” vol.II

Ustrell i Torrent, J M^a: “ Les topografies mèdiques de l’Anoia” Revista d’Igualada,
num.10 Anoia. 2002.